

לפרשת פינחס – תשע"ד

ברית שלום אלוקית

שמעון באומל

הנני נותן לו את בריתי שלום (במדבר כ"ה, י"ב) הקב"ה מסכים בפרשתנו להריגתו של אדם. הוא מעלה על נס את פועלו של פנחס בן אלעזר, נכדו של אהרון הכהן, שהרג במכת רומח אחת בן ישראל עם המדיינית כזבי בן צור. המומתים היו נשיא שבט שמעון ובתו של אחד מחמשת מלכי מדין שנהרגו אח"כ במלחמה. לפנינו רצח, שזכה לברכת ה': "הנני נותן לו את בריתי שלום." מה נשתנה נשיא שבט שמעון משאר הנצמדים לבעל פעור, שדווקא אותו הרג פנחס? למה להרוג? ומדוע זקוק פנחס ברגע זה לברכת שלום? אולי ההסבר לעניין הוא, שפשוטי העם הלכו אחר בנות מואב, עקב פיתוי ותאוה, אולם נמצא במחנה ישראל גם מי שהעניק למעשה הזימה הזה צד אידיאולוגי. היה זה נשיא שבט שמעון, שהתייצב במרכז המחנה יחד עם המדיינית שבחר לעצמו, ואמר למשה: "משה! מדיינית זו מותרת או אסורה? אם תאמר אסורה, בת יתרו מי התירה לך?" (על פי המדרש). היה זה רגע קשה מאוד למשה. תשובה הגיונית מפי משה לא היתה משכנעת את ההמון המשולהב לחזור למוטב. רק זעזוע, רק מכה חזקה, יכלו להחזיר את העם לשפיות. ומתוך המחנה יצא פנחס והרגם לעין כל. אלימותו הניבה תוצאות מיידיות: "ותעצר המגפה מעל בני ישראל." מעשהו של פנחס היה טהור, ועל כן היה רצוי בעיני הקב"ה. אך רצח וולו גם רצח של מצווה מטביע בנפש האדם רושם שלילי, הפוגע בלב האדם. ברגע זה, באה ברית השלום האלוקית להשיב לנשמתו את האיזון הפנימי, את השלום המוסרי.

מנהיג רצוי

אשר יצא לפנייהם ואשר יבוא לפנייהם ואשר יוציאם ואשר יביאם (במדבר כ"ז, י"ז) משה עומד לפני מותו ומחפש מנהיג שיחליפו, ובפסוק מתוארות התכונות הנדרשות ממנהיג: מנהיג אמיתי צועד לפני מונהגיו, לפני העם, עליו להרימם אליו ולא להשפיל עצמו אליהם ולוותר להם כל הזמן - "אשר יצא לפנייהם ואשר יבא לפנייהם." ש"יצא לפנייהם" - וינהיג את העם אחריו, ולא שהעם ינהיג אותו והוא יצטרך לנסות למלא את רצונו. המנהיג צריך להיות "אשר יוציאם" ממדרגת הנמוכה, ו"אשר יביאם" למדרגה גבוהה של רוחניות וקדושה.

ואומר ר' ישראל סלנטר זצ"ל: נאמר "בעקבתא דמשיחא (בתחילת תקופת ימות המשיח) פני הדור כפני הכלב". טבעו של הכלב הוא לרוץ תמיד לפני אדונו ומדי פעם להסתכל אחורה לראות לאן האדון הולך.

ב"עקבתא דמשיחא" יהיו "פני הדור" - המנהיגים של הדור "כפני הכלב" - שינהגו ככלב. אמנם הם ילכו לפני העם, אך לא על פי דרך שהם קבעו בעצמם, מדי פעם יסתכלו אחורה ויראו מה העם רוצה, מה מדברים ברחוב, איך הם מוצגים בתקשורת, ועל פי זה יעצבו את השקפותיהם - על מנת למצוא חן בעיני העם.

אסור שמנהיג ינהיג בצורה כזו, מנהיג צריך להיות "אשר יוציאם ואשר יביאם" - להוביל באמת .

וכאן רואים אנו את מנהיגותו של פנחס, שביוזמתו ובחירוף נפש (שהרי לזמרי היה מותר להרוג את פנחס מדין רודף) הציל את עם ישראל באותה מידה שמשה עשה במעשה העגל. ויהי רצון שעם ישראל יזכה היום למנהיגות כמו של משה ופנחס .